

СВОБОДА

FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montapier, Street Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda (201) 434-0237 U.N.A. (201) 451-2200
Бюро УНЧ у Вашингтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)
Subscription: 1 year — \$40.00 6 months — \$22.00 3 months — \$12.00
UNA members 1 year — \$15.00 Change of address — \$1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Чудо в Нікарагуа

У минулу неділю, 25-го лютого ц.р., відбулися у Нікарагуа вибори нового президента і членів тамашнього парламенту. Ще у тому самому дні такий поважний часопис, як „Нью Йорк Таймс“ проголосив висліді опитів у Нікарагуа: всі ці опити виказували куди більші шанси перемоги сандіністського президента Даниєла Ортеги, як його суперниці — Віолети де Чаморро. Коментатор „Нью Йорк Таймсу“ доряджував урядові президента Буша прийняти до відома вислід виборів — себто перемогу Ортеги — і не підтримувати далі опозиційних партій („контрас“), бо вони обурювали би всі латино-американські країни. Це був ще один доказ, як небезпечно в теперішній „добі будищу“ передбачувати і будь-що заповідати. Величезною більшістю голосів виграла названа суперниця Ортеги, так, що він сам признав свою поразку. Можливо прізвище Віолети де Чаморро буде записане в історії поруч прізвищ Гольді Мейр, Індіри Ганді, Сірімво Бандаранайке, Маргарет Тачер і Коразон Акіно. Всі ці жінки виявили напоруд свій державничий хист і здобули таку популярність, що несподівано (мабуть і для себе самих) дійшли на вершини: в Ізраїлі, Індії, Срі Ланка (Цейлон), Великобританії, Філіппінах. Несподіванка у Нікарагуа тим більша, що Даниєл Ортега вів свою виборчу кампанію дуже зручно: говорив про демократію, обіцявав зменшити державну контролю над приватною власністю, обіцяв амністію і закликав до національної згоди. Але показалося, що люди були вже втомлені поверх 10-річною комуністично-сандіністською владою, були втомлені перманентною громадянською війною і записали на рахунок режиму Ортеги факт, що Нікарагуа стала найбільш бідною країною всього латино-американського світу. Можна здогадатися, що програв Ортега також тому, що його суперником стала жінка: всі жінки в Нікарагуа голосували за неї і проти Ортеги. Цих виборців не було дуже багато, бо Нікарагуа мала країна і не має навіть 4-ох мільйонів душ. До голосування зареєструвалося 1 мільйон 750,000 осіб, а що тамашні люди зрозуміли і відчули, що йдеться про велику справу, то фреквенція була понад 90 відсотків зареєстрованих.

Уряд Ортеги, сердитий на Америку за її підтримку партизанів і за економічний бойкот, відмовив візи членам Конгресу, які хотіли поїхати туди в ролі обсерваторів. Але тих обсерваторів з прерізними країн було близько півтори тисячі і їхнім неначе лідером став колишній президент Джиммі Картер. Президент Буш, вітаючи поворот Нікарагуа до демократії, — висловив куртуазне признание Ортезі за переведення чистих виборів, в яких могла проявитися дійсна воля народу. Обіцяв сам і його державний секретар Джеймс Бейкер, що ЗСА привернуть нормальні економічні політичні зв'язки з Нікарагуа і допоможуть їй вижити з економічної скрути.

Як у всіх європейських колишніх сателітних країнах, так і в Нікарагуа перехід від комуністичної диктатури й контролюваної господарки до парламентарної демократії і вільної торгівлі — річ дуже трудна і вимагає довгого часу, багато зусилля, багато терпеливості і багато грошей. Кожна з отих країн має своєрідні власні проблеми, а Нікарагуа поруч із Кубою стала була бастионом СССР і хоч мала країна з невеличким населенням — має найсильнішу збройну силу з усіх країн Центральної Америки. Ще зовсім недавно американці виявили транспорт скринь із складовими частинами двох великих військових гелікоптерів, які приїхали від Гавани на Кубі до СССР. Що станеться з цією армією? Чи новий президент — жінка матиме достаточний авторитет, щоб цю армію розмістити, чи зредукувати? І як розв'язати проблему 3,000 проти-сандіністських партизанів на території сусідньої Болівії, які не хочуть зліквідуватися поки ще існує велика державна армія? І чи зможе новий президент-жінка, вдова по лідерові активістові за людські і громадянські свободи, — без великого політичного досвіду зберегти коаліцію 10-ти дрібних партій і груп, які підтримували її кандидатуру. У новому парламенті таки буде опозиція під проводом Ортеги — зручного, енергійного демагога. Будущність все ще невизначна.

Історичне значення програної сандіністів у Нікарагуа, що в Західній гемісфері залишилася ще тільки одна комуністична Куба з її диктатором Фіделем Кастром. Це черговий удар по світовому комунізмі це велика перемога Рональда Регена і Джорджа Буша, які ввесь час послідовно підтримували, як казав Реген, „борців за свободу“ проти Ортеги. Демократичний Конгрес припинив був усяку військову допомогу для „контрас“ і ще не закінчився судовий процес за афери „Іран-контрас“. Виграв Реген і виграв Буш, а не Конгрес. І насправді знову виграв народ — коли тільки дали змогу народові в Нікарагуа виявити свою волю — він вирісся омунизму.

Чи може хтонебудь сказати, що відразу після таких важливих рішень пленуму Володимир Івашко зі своїм Політбюром сяде за один стіл з РУХом для спільного обговорення державних справ? Власне кажучи, а чому б йому й не сісти? Адже віднині всі організації рівні в змаганні за керівну ролу в суспільстві...

Дуже багато сумнівів, чи швидко партія погодиться віддати чи поділити владу з народом. Конкретна проблема, — як відтепер провадитиметься виборча кампанія? Чи відмовиться партійний апарат чинити опір обранню до парламенту депутатів від народу?

Партійний апарат, за звичаєм Леніна, створений був, щоб постійно впроваджувати в усі сфери суспільного життя рішення вищих органів партії. Щоб охопити і все суспільство, апарат набув колосального розміру і, щоб забезпечити собі дієздатність в ролі зверхкомандної інстанції, перетворився на замкнуту касту, по суті невіддільну від обкомів, навіть центральних комітетів, оскільки фактично володіли неабиякою владою. Це є основне його призначення. Маючи в руках усі важелі управління, він розподіляв владу між своїми людьми, які відповідно становили вишні й нижні ланки. Підбирав, готував і призначав або звільняв, якщо хто провинився перед апаратом.

З письменником, журналістом, а тепер народним депутатом Верховної Ради СССР Ростиславом Братунем ми мали нагоду познайомитися під час його відвідин в Оттаві в кінці січня.

Син колишнього українського посла польського союзу, уродженець Волині, він закінчив філологічний факультет Львівського університету ім. І. Франка і працював спочатку як журналіст, описав як головний редактор журналу „Жовтень“. Він колишній голова Спілки Українських Письменників у Львові, співосновник Товариства „Лева“, член Крайової Ради НРУП. До Верховної Ради СССР вибраний величезною більшістю голосів у другому голосуванні в травні 1989, не зважаючи на спротив партбюрократії. Його виборча платформа включала вимоги ліквідації союзних міністерств у ділянках науки, освіти і культури, регабілітації української національної символіки, легалізації усіх Українських Церков, забезпечення політичних і національно-культурних прав українців поза межами теперішньої УС-СР. Від часу виборів прізвище Ростислава Братуня є поміж тими депутатами, які виступають проти бюрократичної гігантської, проти зачистки докілля, за конституційне забезпечення республіканської контролю господарства, за докорінну перебудову співвідношення між республіками.

У розмовах з Р. Братунем ясно пробирався

Ольга Кузьмич

КОЛИ ГЕРОЙ ШЕ НЕ БУВ ГЕРОЄМ

І.

Саме тепер, коли ціла українська спільнота згадує 40-річчя героїської смерті Романа Шухевича-Тараса Чупринки, генерала Української Повстанської Армії і його легендарну постать, що її ставиться на зразок всіх нових поколінь, відчувасмо брак вичерпних споминок про його молодечі роки як і взагалі вичерпної його біографії, яка описувала б не лише останні десять років його життя у постійній боротьбі з ворогами України, але також його молодість у обставинах передвоєнної Польщі, студентські роки сповнені поривів і переживань, таких як його друзі зі шкільної лавки, з пластування, спортової площі чи пізніше з підпільної ОУН.

Як дивно, коли в західному світі постають біографії усіх славних людей, які, без застережень, описують їхні слабі та сильні сторінки, а навіть часто дуже інтимні і всі ці книжки знаходять численних читачів — у нас їх зовсім немає і наші молодші покоління виростають в переконанні, що кожний український славний муж був лицарем без казки вже від колик.

Мені, однак, завжди хочеться у всіх тих славних постатях шукати такі шматки людського, визнавати їх як людей — таких як інші, та шукати співчуття їхніх звичайних людських переживань, у яких також часом можна було додати пізнішу силу характеру.

Це і спонукало мене розпитати поміж давніми, а ще живучими товаришми командира УПА, лицаря без казки — Романа Шухевича — Тараса Чупринки, про його молоді роки у так близькому нам усім Львові.

Мі особисті спогади про „Шуху“, як ми всі його називали, зв'язані із його молодим братом Юркою, з яким ми товаришували. Ромко був тоді наші молодечі розрадухи куди старший і ми мали лише відвагу його обсервувати здалеку, або слухати про нього заважати чи

Василь Сокол

ДАВНООЧІКУВАНИЙ КРОК

II.

В ухвалах пленуму згаданого і про необхідність перебудови апарату, зважаючи на скасування 6-ї статті. Однак, як саме і за які строки практично відбудувати зовсім новий апарат, нічого в рішенні не сказано. Чого доброго, — справу перебудови партійного апарату доручать... самому апаратові. Ото будуть наслідки!

Логічно міркуючи, віднині керівна ролу переходить до президента і парламенту. Поки що неясно, якими повноваженнями буде наділений президент. Уже на пленумі лунали голоси: обмежити його ролу законодавчими правами. А кому віддати виконавчі функції? Парламентові, чи раді міністрів? А може партійний апарат не випустить їх з своїх чіпких рук?

Певна річ, президент повинен поісти керівне становище з державною владою. Але яким чином він тепер як керівник може сполучити дві ролі: президента і голову партії, позбавленої керівної ролі? Діє Гorbачова заперечує можливість залишити пост глави партії. Складніший варіант: президент Гorbачова зформує нову комуністичну чи демократичну партію і ста-

Микола Світуча

ЗУСТРІЧ З Р. БРАТУНЕМ

реалізм оцінки сучасної ситуації в Україні. Він підкреслює еволюційність сучасного процесу відродження свідомості, поступове засвоєння засад демократії, констатуючи наголосувати єдність і шкідливість політичної демагогії. На першому плані, — відродження традицій, культури, свідомості. Це важкий процес не лише через опір партбюрократії, але також через консерватизм українського села, через зросійщення індустріальних центрів, через брак часто елементарних засобів і кінцевих ресурсів.

Відновлення в свідомості українського суспільства традицій державності, включно із розумінням історичної важливості актуальності УНР і ЗУНР в одну соборну державу і пошани української національної символіки — це для Р. Братуня першочергове завдання. Теперішній час унікальний і що історичну нагоду зможе український нарід використати лише при наявності максимальної політичної зрілості.

Р. Братунь не вагається вказати на деякі яскраві приклади браку такої зрілості. Між ними, на його думку, надмірна „агресивність“ деяких новаторів на Україні товариств, які, хоч без реальної бази в суспільстві, крикливими кличками намагаються створити візію своєї популярності. Не можна забувати,

них п'ять років тому революційний реформ. Це багатообіцяюча заява. Слід сподіватися, що в найближчий час повинні набрати сили закону й інші важливі висловлювання керівника перебудови, зокрема, відносно вільних господарських форм, економічної і політичної самостійності республік.

Безсумнівною перемогою Гorbачова над консерватистами стимулюватиме перебудовні сили. Головний здобуток у тому, що віднині на законних підставах вони можуть сміливо висловлювати думку, — чи лишається їм у партії, де пануватимуть консерватизм, чи організувати іншу як основу швидкої перебудови. Було б знаменом, коли б Гorbачов став ініціатором створення такої партії!

Покісно він висловився проти такого кроку, який, на його думку, приведе до цілковитого розвалу партії. Насправді, може він свідомо, але нерішуче до цього йде? Адже не так давно він навіть не бажав говорити про таку крамолу, як багатопартійна система, а з чим прийшов до лютого племени?

На бесіді з представниками преси після пленуму Гorbачов висловився багатозначно: „Не треба думати, що ухваля пленуму про скасування керівної монополії партії виникли несподівано і випадково. Вони є наслідком запляновано-

економічних зон на території Західної України, де капіталовкладі західних підприємств дали б можливість модернізувати існуючі виробничі підприємства і засновувати нові. В таких зонах чужоземний капітал повинен мати відповідні привілеї, під умовою, що продукція підприємств спрямована на експорт. Одночасно, хоча це орієнтація на екологічно чисті сектори виробництва та поступове демонтажування хімічної і металургічної промисловості.

РУХ ще дуже молодий своїм віком, в його ряди все приходять нові люди, які швидко вчаться бути політиками. РУХ далеко ще не все охопив, зокрема цілком маси робітників. Його справжнім іспитом будуть не так самі республіканські вибори, як здібність нововибраних депутатів ефективно заступати інтереси населення. „Ми ще не стали правовою державою“, — остерігав Р. Братунь — „а радикалізм використовувати проти нас“.

Погляди Р. Братуня, світогляд якого був сформований у складних умовах повоєнних років в Україні, характеризують реалізм у підході до теперішньої ситуації. Його бажання допомогти відродженню національної свідомості та піднесенню економічного рівня життя населення поєднане з жорбю, що теперішній процес перебудови може бути завершений, а спроби ризикових „радикальних“ розв'язок можуть закінчитися катастрофою.

Юрко мав багато тих самих зацікавлень як Ромко: обидва вони незвичайно були музикальними, тільки Ромко грав на фортепіано, а Юрко співав, оба були знаменитими спортсменами, були пластунами, членами куреня „Чорноморці“ — лише коли Роман покинув Пласт і перейшов до УВО, Юрко залишився у тайному Пласті, до трагічного кінця свого життя. Обидва вони також довго студіювали техніку, з якої один семестер Шух перебував на політехніці у Данцігу.

Про цей відтнок, розповідає мені його товариш студії М.Р.: „У вересні 1925 року приїхали на студію до Данцігу м.і. Роман Шухевич та Богдан Підгайний (оба мої товариші з гімназії у Львові) Тарас Грушевич і я. Ми легко нашої двомісний мешканця та записалися на студію: Шухевич і Підгайний на механічний відділ, Грушевич на будівельний, а я на електротехнічний. Не маючи злишніх грошей ми брали студію дуже поважно. Час швидко пропливав на викладах добрих професорів та на вправах при інженерських проєктах, які нам задавали.“

Нас усіх чотирьох прийняли ще в 1925 році як кандидатів до корпорації „Галич“ і ми почали вправляти в поєдинку на шаблях. Не маючи вдома відповідного виряду (шабель та охоронних сіток на голови) для популяризації тоді серед німецького студентства поєдинкувань, ми, за сугестією Шухи, збирали на голови випхани рушниками шапелі, прив'язуючи їх шаліками по підборіддя, брали в руки палиці і вправляли класичні удари, живили в студентських двобоях. Фактичних цього роду поєдинків між нами студентами я собі не пригадую. За короткий час ми четверо зжилися зі собою та стали приятелями. Тож прикро було, коли з кінцем зимового семестру 25-го червня Шухевич покинув нас і Данціг та вернувся до

„Щоб ми добилися остаточної перемоги“ (Слово Миколи Плавюка, Президента УНР в екзилі, виступило на спільному засіданні Президії УНРади і Уряду УНР 20-го січня 1990 року в Бавар Брук, Н.Дж.).

У вступному слові д-ра Михайла Воскобійника, він навізав до такої важливої проблеми, як питання соборності у вишній нашій дії. Немає найменшого сумніву, що ми є свідками не лише належної оцінки ваги і значення принципу соборності в Україні, але також, що це поняття прибирає нові виміри у відношенні до нас, українців, поза кордонами української держави. Бо в Україні, це до наших днів, у висліді різних обставин, треба пригадувати, що сталося 22-го січня 1919 року і як дійшло до цього, що „соборність в неволі“ перемінюється на наших очах, в могутні вияви скоординованої політичної дії по всіх закутках України.

Але для нас, зокрема для мене особисто, це питання виглядає в дещо іншому аспекті. Бож справді в мому житті факт народження в селі Русові на Покутті, яке я пам'ятаю лише в споминах про юні роки, не має такого значення, як факт, що мені довелося покинути Україну, не доживши в ній навіть 20-го року мого життя. Отже моє відношення до України — це відношення українця, який виростає і скрісталізував своє політичне кредо вже поза кордонами України. І тому для мене немає „галицької, волинської, наддніпрянської“ — лише є одна Україна! Україна, з якою в'яже мене свідомість мого походження і гордість за свій поневолений, але незборений нарід! Україна, — для якої я присягнув сьогодні віддати свої сили і знання!

Я щасливий, що судилося мені скласти мою присягу напередодні Великого Дня, коли живий ланцюг Київ — Львів доведе щодому, байдужо, а подекуди і ворожому нам світові, що Україна об'єднана і соборно прямують до свого історичного призначення — стати вільною і суверенною, демократичною та соборною державою українського народу.

Я свідомий цієї великої відповідальності, яка спадає на мене перед українським народом і моїми великими попередниками, які продовжували започатковану Симеоном Петлюрою дію ДЦ УНР у екзилі.

У своєму слові 16-го грудня 1989 року я з'ясував мої погляди на міжнародне становище, ситуацію в Україні і на пріоритети у внутрішній праці керівних органів ДЦ УНР в екзилі.

Сьогодні хочу додатково наголосити думки, які я довів відомою президента ЗСА Джорджа Буша напередодні нового 1990 року. Виходячи із задоволення, що пріоритетом у дії ДЦ УНР буде належна увага і всестороння допомога процесам, які розгортаються в Україні, я підкреслюю, що саме розвиток подій в Україні дає докази, що Українська Народна Республіка була і залишилася твердою легальною базою, на якій можуть і мусять спертися політичні дії в Україні і поза її кордонами. З гордістю стверджуємо, що за останні роки, свідомість ваги і значення доби УНР в історії України глибоко і широко спопуляризоване в Україні.

Провідні діячі українського народу в Україні дуже вірно оцінюють вагу і значення змін, які безсумнівно започаткував у СССР Михайл Гorbачов. Ці зміни створили необхідні передумови для того, щоб в Україні широко стали відомі трагічні наслідки поневолення України. І тому ми не зменшимо ваги і значення революційних змін у СССР, започаткованих „згорі“. Однак є кардинальні різниці, між тими завдан-

„Щоб ми добилися остаточної перемоги“

(Слово Миколи Плавюка, Президента УНР в екзилі, виступило на спільному засіданні Президії УНРади і Уряду УНР 20-го січня 1990 року в Бавар Брук, Н.Дж.).

У вступному слові д-ра Михайла Воскобійника, він навізав до такої важливої проблеми, як питання соборності у вишній нашій дії. Немає найменшого сумніву, що ми є свідками не лише належної оцінки ваги і значення принципу соборності в Україні, але також, що це поняття прибирає нові виміри у відношенні до нас, українців, поза кордонами української держави. Бо в Україні, це до наших днів, у висліді різних обставин, треба пригадувати, що сталося 22-го січня 1919 року і як дійшло до цього, що „соборність в неволі“ перемінюється на наших очах, в могутні вияви скоординованої політичної дії по всіх закутках України.

Але для нас, зокрема для мене особисто, це питання виглядає в дещо іншому аспекті. Бож справді в мому житті факт народження в селі Русові на Покутті, яке я пам'ятаю лише в споминах про юні роки, не має такого значення, як факт, що мені довелося покинути Україну, не доживши в ній навіть 20-го року мого життя. Отже моє відношення до України — це відношення українця, який виростає і скрісталізував своє політичне кредо вже поза кордонами України. І тому для мене немає „галицької, волинської, наддніпрянської“ — лише є одна Україна! Україна, з якою в'яже мене свідомість мого походження і гордість за свій поневолений, але незборений нарід! Україна, — для якої я присягнув сьогодні віддати свої сили і знання!

Я щасливий, що судилося мені скласти мою присягу напередодні Великого Дня, коли живий ланцюг Київ — Львів доведе щодому, байдужо, а подекуди і ворожому нам світові, що Україна об'єднана і соборно прямують до свого історичного призначення — стати вільною і суверенною, демократичною та соборною державою українського народу.

Я свідомий цієї великої відповідальності, яка спадає на мене перед українським народом і моїми великими попередниками, які продовжували започатковану Симеоном Петлюрою дію ДЦ УНР у екзилі.

У своєму слові 16-го грудня 1989 року я з'ясував мої погляди на міжнародне становище, ситуацію в Україні і на пріоритети у внутрішній праці керівних органів ДЦ УНР в екзилі.

Сьогодні хочу додатково наголосити думки, які я довів відомою президента ЗСА Джорджа Буша напередодні нового 1990 року. Виходячи із задоволення, що пріоритетом у дії ДЦ УНР буде належна увага і всестороння допомога процесам, які розгортаються в Україні, я підкреслюю, що саме розвиток подій в Україні дає докази, що Українська Народна Республіка була і залишилася твердою легальною базою, на якій можуть і мусять спертися політичні дії в Україні і поза її кордонами. З гордістю стверджуємо, що за останні роки, свідомість ваги і значення доби УНР в історії України глибоко і широко спопуляризоване в Україні.

Провідні діячі українського народу в Україні дуже вірно оцінюють вагу і значення змін, які безсумнівно започаткував у СССР Михайл Гorbачов. Ці зміни створили необхідні передумови для того, щоб в Україні широко стали відомі трагічні наслідки поневолення України. І тому ми не зменшимо ваги і значення революційних змін у СССР, започаткованих „згорі“. Однак є кардинальні різниці, між тими завдан-

нями, які перед собою поставили М. Гorbачов і тими завданнями, які є перед українськими патріотами, які унапрямяють процес відродження України в багатьох ділянках життя народу. Він хоче зберегти СССР як імперію, поправити в ній економічно-побутові умови населення, але і надати зберегти провідну роллю Комуністичної партії і московського урядового центру.

Українські патріоти скористалися можливістю, які заіснували в Україні і пробувають загоїти нанесені роками окупації важкі рани на тілі нашого народу, спрямувати його на власні шляхи будівництва свого майбутнього. І роки, які шойно проминули, доказали, що наші брати йдуть правильними шляхами, змагаючись до суверенності України. М. Гorbачов, хоч започаткував багато змін, але сходить на манівці, бо саме життя доводить, що не може наступити зміна на краще життя в СССР без позбавлення Комуністичної партії монополічного становища в політиці і без усунення сценарізованого в Москві державного апарату, який багато діяло, а зокрема економічне життя звів на безвихідні манівці.

У державі, де панує диктатура Комуністичної партії і централізована економіка — не буде ані демократії, ані вільної ринкової системи економіки і тому пляни М. Гorbачова засуджені на невдачу.

Отже вихід із ситуації є розчленування імперії на вільні національні суверенні держави. Ось шлях, яким прямують наші народи! Це шлях, який все послідовно наголосував ДЦ УНР і українські самостійницькі політичні формации поза межами України.

І хоч процес відривання України від сили накиненої її „федератії“ ще не завершений, вже сьогодні питають нас, як ми бачимо відношення вільної України до її сусідів. Питають про це не лише наші сусіди, але і наші приятелі та навіть псевдоприятелі в світі, які не є прихильниками розкладу і розчленування совєтської імперії.

І наша відповідь мусить бути ясна і переконлива. Ми хочемо добросусідських відносин з всіма народами, які визнають факт державної суверенності України і прагнуть з нею добросусідських відносин.

Якщо мова про Росію, без огляду на те, якою вона буде в майбутньому — вихідною точкою нормалізації відносин і закінчення фактичного стану війни, треба прийняти угоди в Бресті-Литовському з 1918 року. Обосторожно слід забезпечити свободний поворот Росії з України в Росію і українців з російських земель в Україну, очевидно на добровільній базі.

З Польщею наші відносини можна налагодити, не зважаючи на складні події недавнього минулого, якщо гасло „без вільної України не буде вільної Польщі“ знайшло ширше зрозуміння в польському народі.

Для нас Ризька угода Польщі і СССР не лише раз і на все унеможливила Варшавський договір України і Польщі, але категорично відмовлення від неї Польщею є передумовою для нормалізації відносин. Декларації польських і українських політичних формаций в останніх роках, що питання кордонів під сучасну пору не може бути перепоню до співпраці і що поляки не мають претензій за Львів і західні землі України —

(Закінчення на стор. 4)

Львова. Ми, три, такі покінчили студію у Данцігу та як дипломовані інженери повернулися до Львова.

„Шух у Львові із студіями не спішився, — розповідає Б.Ч., його молодший товариш, що жив на станції у батьків Шухи. — Це була його перша порада для мене, новоспеченого студента“. „Пам'ятай“ — казав він — найкращі твої роки студії в університеті, отже не спішився, ось я вже маю за собою 11 семестрів, а Юрко сім... масмо час“.

Не зважаючи на це, Роман, що мав здібності до математики вчився легко, а що саме математика була одним із його „таббів“, то не міг стерпіти як хтось її не розумів“.

Закінчення буда.

Відійшла у вічність ще одна яскрава постать з генералів наших недовіряних, які, вирвавшись з роки війни на Захід, з усіх сил намагалися розповісти про українське відродження 20-х років, правду про комуністичний „рай“.

2-го лютого ц.р. померла в Нью-Йорку на 95-му році життя Олімпія Добровольська, блискуча драматична акторка, режисер, педагог, дружина і сподвижниця Йосипа Гірка. Вона народилася 1895 року в Одесі, в 1915 році закінчила музично-драматичну школу ім. Миколи Лисенка в Києві. Її перші кроки на сцені, зразу в головних ролях, були в Молодому Театрі в Києві (1916-1919), яким керував Лесь Курбас. Грала в психологічних драмах В. Винниченка і в п'єсах європейського репертуару. Ідеєю Курбаса в театрі і в художньому читанні Добровольська була віддана все життя.

1919 року Добровольська у Проскуріві познайомилася з Йосипом Гірком. У своїх „Споминах“ Гіряк згадує зустріч із примадонною Молодою. Театру, про яку гомоніла вся столиця преса. На початку 1920 року молоді артисти разом їхали чотири дні поїздом з Вінниці до Києва. Гіряк пише: „Ми продовжували свою кількадесятну розмову про театр, про світові слави акторів, про ролі, які мріялося колись заграти і про всьому всьому. Тільки одне питання ми обминали і не зважувалися шукати відповіді на нього: чому вже ось п'яту добу ми не пробували хоч би на одну мить задримати, чому нам так цікаво говоритися, і чому одне одному так уперто і глибоко заглядаємо в очі“.

Відтоді — спільне життя і праця: спершу в театрі і театру-студії імені Франка, а від 1922 року в театрі „Березиль“, що піднісся на хвилі українського відродження.

Далі розгром „Березиль“. В 1933 році Гіряк був заарештований і засуджений до ув'язнення в таборах примусової праці. „Березиль“ був перетворений на театр ім. Шевченка, в якому Добровольська грала до свого арешту в серпні 1937 року. Була ув'язнена в тюрму Харківського НКВД. В кінці року слідчий порадиш їй виїхати на Далеку Північ, де перебував у заслання Гіряк. В 1938-1940 роках Добровольська грала в театрі Чібіо, режисером і актором був Гіряк. 1940 року об'єдналися на Україну. В 1942 році вирвалися на Захід. В 1942-1944 роках працювали у Львівському оперному театрі.

У перші повоєнні роки Добровольська була ентузіастом, артисткою, учителькою і чорнобром у ново-

Пам'яті Олімпії Добровольської



Олімпія Добровольська в ролі Зосі у п'єсі І. Карпенка-Карого „Сава Чалуй“ в театрі „Березиль“ (1927 рік).

створеному в Австрії театру-студії Гіряк — Добровольської. Обидва корифеї прагнули передати молоді традиції „Березиль“, мріяли створити український театр в еміграції. Театру-студія грала в Австрії і Західній Німеччині до 1949 року, в Америці до 1951. Потім два роки була співпраця з Українським театром в Америці, заснування театру „Слово“, численні виступи Гіряка і Добровольської з живим мистецтвом словом, праця артистки з дітьми й молоддю.

Мистецтво Добровольської навітряно в численних статтях і книжках. Очевидно, ще будуть опубліковані статті й спогади про її творчість і педагогічну працю. Сьогодні над свіжою могилою я поділюся кількома фрагментами спогадів про неї.

В 1920-их роках і на початку 1930-их років Добровольська й Гіряк були далекі від мене як зірки, і дивлячись на них на сцені „Березиль“, я ніколи не думала, що наші шляхи перестануть хреститися. Пригадую Добровольську в ролі Леонори в „Змові Фіскало в Генуї“, Зосі в „Саві Чалому“. Був особливий стиль в акторці „Березиль“, приналежність без дешевих, підкреслених без кльованих, плястичних рухів. І раптом зорі

упали. В січні-лютому 1934 року Олімпія Добровольська носила Гіряка до передачі до тюрми ГПУ в Харкові, а теж з передачами. Звичайно Добровольська, чекаючи відповіді, сиділа поруч із Валентиною Чистяковою, яка носила передачі чоловікові, Лесеві Курбасові. Обидва були чомусь сумні та нерозкриті, „трималися“.

В 1936 році, після перетворення „Березиль“ на театр ім. Шевченка, я бачила Добровольську в п'єсі Горького „Васса Железнова“. Мені врізалася в пам'ять хитра купчиха в темночервоній оксамитовій сукні. П'єса була даниною реалізму в театрі і російській літературі.

Ми познайомилися в 1947 році в Західній Німеччині. Я захоплювалася виставами театру-студії, начебто „Березиль“ воскрес. Хоч я ніколи не була театральним критиком, від душі писала рецензії на вистави театру-студії. Заходила поговорити з Гіряком і Добровольською, бачила її муравину працю — костюми акторам шила.

6 травня 1949 року „нескорені березильці“ прибули до Нью-Йорку з мрією відновити діяльність театру-студії і створити в Америці модерний український театр. Недавній і я приїхала до Нью-Йорку, зразу ж завітала до Гіряків, які жили у меблований кімнаті на 96-й вулиці. Гіряк працював на нічній зміні в готелі. Добровольська для заробітку не працювала. Вечорами інтенсивно готу-

вала вистави театру-студії з молодими студійцями, які вдець заробляли на хліб щоденний. Незабаром Добровольська потягла мене до „Манастирів“ — музею середньовічного мистецтва в Нью-Йорку. Здавалося, що тераси з колонами і каплиці були її рідною стихією.

9-го жовтня 1949 року була в Нью-Йорку прем'єра п'єси „Мати і я“ (за творами Хвильового). Грала Гіряк і Добровольська. Всього в сезоні 1949-50 року поставили шість п'єс. Але життя показало, що існування стаціонарного українського театру в Америці неможливе. Лебединою пісню театру-студії була „Лісова пісня“, поставлена 30 грудня 1950 року. В жовтні 1951 року Гіряк опублікував в „Свободі“ заяву про припинення існування театру-студії. Та обидва корифеї були далі одержимі. Співпрацювали з Українським театром в Америці, виступали з читанням поезій.

Заснований і керований Гіряком та Добровольською Театр „Слово“ у 1956 році блискавично чудовою виставою „Мойсей“ Франка. Останньою виставою були „Неофіти“ Шевченка на відкритті пам'ятника у Вашингтоні в 1964 році.

Добровольська вкладала душу в працю з дітьми, вчила їх мистецького читання. Пригадую про одну дівчинку казала: „Вона таке здібне поросло — така жива мова“.

А про другу: „Така сіра, без інтонацій“. Дуже пильнувала вимови у дітей і студійців — плекала українське літературне мовлення. Посмилювалася з галичан — впливу на їхню мову польської говірки. Але й скільки ж мовило, про деякого говорив: „Хоча дражня“.

Свого часу я не спитала її що вона тут має на увазі. Недавно одна студійка мені пояснила, що так Добровольська обзивала некультурну імітацію мови селян.

Роки йшли. Наступила жорстока старість. Не було вже сил у Добровольської керувати Студією мистецького слова, в 1965 році передала її Лілі Крушельницькій. Студія активно діє й сьогодні, а Крушельницька з вдячністю згадує як Добровольська передавала їй цілу систему педагогічної праці з молоддю і знання театру.

Добровольська дбала про фотографії театральних вистав і окремих акторів, упорядковувала їх. Нині вони зберігаються в Українському Музеї в Нью-Йорку, вже не раз були використані в публікаціях.

У жовтні 1983 року довелось Добровольській переїхати до будинку для хронічно хворих у Нью-Йорку. Я була в неї. Ще довго велика артистка була одержима словом. Читала поезії. Багато розповідала, здебільшого про свою молодість.

Щастя, що вона була.

Л. Дражевська

ДОПОМОЖІМ ТИМ, ШО ДОПОМОГИ ПОТРЕБУЮТЬ!

Як не ми, то хто? Як не тепер, то коли? Україна потребує тепер, як може ніколи перед тим, нашої всебічної моральної й матеріальної допомоги.

Заснований у 1976 році Централі Суспільної Служби Українців Канади Фонд „Поміч Україні“, завдяки виданням і активним у цій діяльності особам та жертвенності української спільноти в Канаді, веде велику „самарянську працю“ — надає всебічну допомогу для потребуючих наших братів і сестер в Україні і по за кордоном.

Праця шляхотна й велика. Однак, щоб належно її виконати, потрібні також й великі зусилля не тільки самого Фонду, але нас усіх, цілої української спільноти в Канаді. До неї повинні включитися, як духовні, так і світські провідники, наші церкви, організації, товариства, професіоналісти, бізнесмени, фінансові установи і всі люди доброї волі. Фонд „Поміч Україні“ на початку кожного року проводить загальну збірку, яка в цьому році розпочалася 1-го лютого і буде продовжуватися до кінця квітня. Однак на цей Фонд можна і треба складати постійно і протягом цілого року. Потребні такі великі й важливі, що фінансові засоби ніколи не буде забагато.

Як у минулих, так і в цьому році поміч Україні не й далі буде призначена українським політичним діячем, бо такі далі існують, їхнім родинам, українським дисидентам вже тут, чи ще там, вітачам з підсвітих і сателітних країн та українцям в інших країнах, для українських шкіл, мистецьких ансамблів, дитячих табірних, церков тощо (Бразилія, Аргентина, Польща, Німеччина, Австрія й інші).

В референтурі фонду сотні листів, прохань і подяк з яких подано лише кілька, щоб в загальному зорієнтувати читача про потреби і благодію працюючого Фонду. Пише українка з Канади, яка вже кілька разів їздила до Бразилії і відвідала багато сіл (колоній) в околиці Прудентополя: „Ми віддали 30 родин. Вони живуть в хатах гірських, ніж в Мехіко, вони в відносній голотуї... В одній було четверо дітей, що сиділи в куті цілком нагі. Мама сказала, що вона якраз попрацює їхню одяжку і вона мусить чекати аж висохне. Я ніколи ще в своїм житті не бачила таких бідних людей. В іншому селі бачила родину, що мешкають гірше, ніж в курниках, не мають в що перебрисатися і не мають що їсти, вони всіма забуті. Моя сестра купила хату одній бідній родині. Я допомогла в інший спосіб. Ми не є багаті. Мій чоловік і я працювали тяжко, але Бог дав нам здоров'я і ми тепер годні допомогти бідним. Ми обоє народилися в Канаді і обоє виростили у великих бідних родинках. Тому не забуваймо бідних“.

Чи не прекрасний і благородний приклад до наслідування? Ця українка висилася пакунки великими кількостями на власний кошт. Пише старше подружжя з Польщі, переселенці з Лемківщини: „Вашу допомогу (100 кан. доларів) розклали собі на цілий рік, на найбільш необхідні домашні потреби. Якби не Ваша допомога, наше життя було б невідрадого-голодного при мізерній нашій старечій пенсії“... Пишуть двоє студентів з Польщі: „З великою радістю і вдячністю прийняли ми Ваш подарунок. Це не тільки звичайна матеріальна допомога, але доказ прихильності і присутності людей, які все допоможуть, коли скрутний час“... Молодий українець з дружиною і двома малюками, який різноманітними шляхами втік з України і тепер перебуває в Західній Німеччині, отримавши наш лист з повідомленням, що ми спонсоруємо його на приїзд до Канади, пише: „Нарешті отримав від Вас чимось найважливішого листа у моєму житті. Цей лист вернув мені віру в українську співдружність та самопоміч, додав охоти та вплив свіжої крові в жилі, давши нам надію на наше майбутнє в українському середовищі“.

Василь Голяк з Польщі, просячи допомоги, звертається такими словами: „Звертаюся до Вас із щирим і сердечним проханням про якусь хоч би скромну поміч для нас старих. Тут тяжко жити всім, а зокрема таким, як я „вихованцем Степана“... і його попередників. Хотілося би зложити свої кости на рідній землі Перемиській, для якої працював і терпів“.

Хоч таких листів з проханнями і подякою, як вже було згадано, є сотні з різних країн українського поселення, то сподіваємось і цих кілька є достатнім, щоб ствердити велику і багатородну працю Фонду, філії якого існують в Торонто, Вінніпегу, Саскатуні, Едмонтоні, Монреалі, Оттаві, Гамільтоні, Ст. Кетерині, Тандер Бей і Віндзорі. В інших країнах нашого українського поселення існують подібні суспільно-допомогові організації, з якими ССУК тісно співпрацює.

На жаль, не вона нам, Україна, а ми їй в теперішньому рішучому часі її національного відродження і боротьби за свою „правду і силу, і волю“, мусимо всіма силами й засобами допомагати! Збіркова акція розпочалася в усіх кінцях Канади. Включіться у неї всі, до щедрих жертв. Не чекаймо, бо швидко летять події. Жертвуймо шире і жертвуймо вже! Не відкладаймо, бо хто дає вже, дає подвійно! Ваші жертви звільнені від податкового податку.

Центрально-Суспільної Служби Українців Канади закликає до акції з збору „Поміч Україні-90“. Правда, ми не багаті, за нами не стоять фінансові велетні, нам не допоможуть „сильні цього світу“, але ми маємо щось більше, як „золото і срібло“ — ми маємо нашу ширшу українську душу, християнську настанову допомогти і національну гордість та любов й пошану для свого поневоленого, але нескореного народу.

Василь Дідюк, пресовий референт ССУК

ЗАХОЧЕНА ОБИЦЮЮЧИМИ сигналами з Ірану, Сирія планує посилити свої зусилля, щоб домогтися звільнення 18-ти західних закладників, яких згідно з припущеннями тримають в Лівані шіїтські мусульмани, що мають тісні контакти з Іраном. Пеггі Сей, сестра американського журналіста, якого бідніше як п'ять років тому схопили в Лівані, заявила, що міністер закордонних справ Сирії, Фарук аль-Шара сказав їй, що незабаром відвідає Тегран і буде обговорювати можливість звільнення закладників. Розповідаючи про свою зустріч з міністром закордонних справ, вона заявила, що вперше відчула крихту надії в обіцянках Сирії.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов із цього світу
дня 12-го грудня 1989 року
наш СИН, БРАТ І МУЖ

бл. п.

РОСТИСЛАВ БОГДАН СЕНЕНКО

У час нашого горя ми зазнали стільки приязні, співчуття й любові й почувалися до обов'язку висловити нашу подяку: Всевишньому о. Романові Мірчуків за уділення Найсвятіших Тайн, похоронні відправи, Богослуження; о. А. Селеніні за Парастас і завершення похоронних відправ на цвинтарі; родині Володимирів і Галини Білик за подання допоміжної руки; всім Приятелям і Знайомим, що прибули на похоронні відправи, взяли участь в похоронах, склали пожертви на Службу Божу, прислали вітні й квіти. Насті Брідун за влаштування гостини.

Безмежно вдячні жертводавцям, які замість квіток склали пожертви на хворих дітей в Україні, потерпілих від атомного анбху в Чорнобилі; 71-му Відділові Союзу „Україна в Джерзі Сіті“, який переіс збірку:

Працівники Дуро Тест — 155 00 дол., працівники Джейсі Пені — 215 00 дол.;
по 100 00 дол. — Іван Брідун, М. І. Коць, Борис Черник;
по 50 00 дол. — Любомир Білик, Олександр Сененко, Анна Тарабас, Катерина Коць, Маргарета Оршуляк, Гриць Музика з родиною;
по 30 00 дол. — Маріяна і Юрій Бойчук;
по 25 00 дол. — Ірена Буря, Маріяка й Іван Рут, Дарія і Степан Кравченко, Мотрі і Адриан Кравченко, Катерина Горем, Ірена Невбі, Анна і Михайло Тербас, Лілі Длабач, Маурін Лейгі;
по 20 00 дол. — Володимир і Галина Білик, Михайло і Ніна Ковбасюк, Надя Кравчук, Настуля Брідун, Лілія Новосад, Євгеній Рубач, Володимир і Ольга Басараб, Лесь Крушин;
по 15 00 дол. — Анита Рок;
по 10 00 дол. — Марія Брідун, Володимир і Зоряна Ковбасюк, Білім Жарський;
по 5 00 дол. — Анна Струк.

Разом збірано й передано наkonto 5529
в Самопоміч суму 1 435 00 дол.

Щиро дякуємо Пасторові в Джерзі Сіті за пожертву на будову церкви в Джерзі Сіті, панству Соханам, панству Іванові і Стефанії Цюлькам.

Нехай Господь винагородить Вас сторицю.

Мама — КАТЕРИНА КОЦЬ
Сестра — ОЛЕКСАНДРА
Дружина — ЛІЛІА



Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями та Знайомими,
що в суботу, 17-го лютого 1990 р. померла
по тяжкій недугі на 45-му році життя
наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, ДОЧКА І СЕСТРА

бл. п.

ЛЮБА БУРБЕЛО з роду ТУРИЧ

нар. 10-го лютого 1945 р. в Грацу, Австрія

У глибокому смутку:

доня — ДАРІА
муж — д-р Г. МИРОСЛАВ з дітьми першого подружжя: ТАІСА, АНДРІЙ, МАРКО,
ПЕТРО І ГРИГОРІЙ
батьки — ЗІНАІДА І ЮРІЙ ТУРИЧ
сестра — КАТЕРИНА
брат — ЮРІЙ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у похоронному заведенні Gaffney-Dolan та на місцевому цвинтарі River Bend Cemetery, Westerly, R.I.

Пожертви на світу пам'яті Покійної на ФОНД ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ зложили:

д-р Г. Мирослав Бурбело	\$200 00
Віра й Микола Коробчук	50 00
Віра Павличук	50 00
Лариса Феліцано	50 00



Ділимося сумною вісткою
з Рідною, Приятелями та Товаришами по Вірності,
що дня 16-го лютого 1990 р. відійшов у Вічність
на 69-му році життя, уроджений в Перемислі
наш Найдорожчий БРАТ

бл. п.

Іван Смігуровський-Снігур

учасник 1-ої Української Дивізії УНА від першого до останнього дня її існування.

Горем прибиті:
брат — ВОЛОДИМИР з родиною
сестра — НАТАЛКА КУЖІЛЬ з родиною в Австралії

і дальша Родина в Україні

Прахи поховано в Українському Національному Пам'ятнику-Мавзолеї у Вашингтоні, Д. К.

На Вісті Комбатанта зложили:
\$100 — Смігуровський Володимир; по \$20 — Руденський Ігор, Кичун Богдан, Юркі Іван; по \$10 — Трач Михайло, Лаврів Михайло, Магоцький Іван, Бачинський Іван, Швед Володимир, Іванок Орест, Ковалівська Марія, Червецький Микола, Дач Петро, Дудич Михайло.

На Українській Гвардії: \$25 — Лагошин Василь і Орися

Вирста; \$20 — Пасичник Марія

Щиро-сердечна подяка всім Жертводавцям.

НЕГРИТАНСЬКИЙ АКТИВІСТ пастор Джессі Джексон заявив на пресовій конференції в понеділок, 26-го лютого, що він не буде кандидувати на посади міста Вашингтон. „Я хочу продовжувати свою службу народеві, але не як посадинок, — сказав Джексон. — Сьогодні я вважаю, що в інтересах американців я повинен служити їм в загальнонаціональних масштабах“. На питання, чи він збирається висунути свою кандидатуру на посаду президента, Джексон відповів, що така можливість не виключена, але сьогодні це засорює про це говорити. Однак, колишній асистент Джексона у виборчій кампанії 1988 року Джан Вайт сказав, що він впевнений у тому, що Джексон висуне свою кандидатуру на становище президента. Коли в минулому році Джексон переїхав з Чикаго до столиці, всі думали, що він збирається стати посадином Вашингтона. Після того, як в січні був затриманий теперішній посадинок метрополії Меріон Беррі за зловживання наркотиками, всі радили Дж. Джексонів замінити Беррі. Не дивлячись, на скандальні події, пов'язані з М. Беррі, він все ще користується популярністю серед населення Вашингтона, 25 відсотків підтримує його. Дві третини населення столиці Америки — негри.

АРТИСТИ з УКРАЇНИ — на загальне бажання виступлять знову у Філадельфії, Па. в неділю, 4-го березня 1990 р.

Українська Громада Метрополітаної Філадельфії та Стипендіальний Комітет Студій Українознавства

запрошують Вас на

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ І СПІВУ

в неділю, 4-го березня 1990 р. о год. 6-й вечора
в Українському Освітньо-Культурному Центрі
при 700 Сідар Роуд, АБІНГТОН, Па.

ВИСТУП АРТИСТІВ з УКРАЇНИ з новою ПРОГРАМОЮ:

ІРИНА ДАЦЬ, сопрано, солістка Київської Опери;
ОЛЕКСАНДЕР МОРОЗ, гуґлирист — „чаклун“;
Український Ансамбль Музичної Філармонії
„РІДНІ НАСПІВИ“
Мистецький керівник АНАТОЛІЙ МАМАЛИГА

Передпродаж квитків вступу (12 дол.) в крамницях:
М. Ганусей, Галерії „Дора“, „Космос“ і „Оріон“.

До численної участі запрошує Українська Громада міста Філадельфії та околиці —

КОМІТЕТ

119-ий Відділ СУА
ім. Ольги Кобилянської в Йонкерсі
щиро запрошує всіх зацікавлених на

ЗУСТРІЧ

із журналісткою та кореспонденткою
щоденника „Свобода“

Ольгою Кузьмович

яка перекладає гутірку

„ЯК ДОПОМОГТИ СОБІ
В ЖИТТЄВИХ КРИЗАХ“
що відбудеться

в неділю, 11-го березня 1990 р. о год. 4-й по пол.
в залі церкви св. Михаїла
при 21 Шонард Плейс (бічна Норт Бродвей)
Опісля вимина думок про солодкім і каві

ІСТОРІЯ ГУЦУЛЬЩИНИ

Миколи Домашевського

Гуцульський дослідний Інститут і Конференція Гуцульських Товариств Америки і Канади, Чикаго, 1985, стор. 507.
Подані історичні моменти Гуцульщини, часи заселення до нашої ери та населені пункти від XII століття до 1970 року. Широко подана історія сіл і міст, походження їх назв, природи багатства, релігійно-церковне, громадсько-політичне і культурно-освітнє життя мешканців, а наприкінці — видатні діячі минулого.

М'яка обкладинка \$33 00
Тверда обкладинка 37 00

Svoboda Book Store

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканці стеїту Нью Джерзі зобов'язані 6% продажного податку

„МАНІВЦЯМИ“

— нова повість про еміграційні дні

Саме появилася чергова повість Р. Володимира на тему сучасного еміграційного побуту, під заголом „Манівцями“. В цьому реалістичному творі, сповненому світла і тіней в бутті рідної людини на еміграції кожен читач зможе, як у дзеркалі, приглянутись і знайти в ньому свої прикмети й недостаті. Ціна книжки, розміром 248 ст., 12 амер. дол.

„Манівцями“ й інші твори Р. Володимира, автора „Нації на світанку“ й „Андрія Первозванного“, можна замовляти на адресу:

R. KUCHAR

2402 Canal Blvd., Hays, Kansas 67601, U.S.A.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
ОКРУГИ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу, 10-го березня 1990 р., о год. 6-й веч.

в St. Michael's Church Hall

114 S. Chestnut St., SHENANDOAN, Pa.

Збори відбудуться після св. Літургії, яка відправиться о год. 5-й по пол.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішенням правом голосу Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати та по два делегати наступних Відділів:

Фраквілл, 242, 382	Мт. Кармел, 2
Фріленд, 429	Шамблін, 1
Магонеї Сіті, 305	Шенандога, 98
Мек Аду, 7	Ст. Клер, 9, 31, 228
Майнерсвілл, 78, 129, 265	Лігайтон, 389

Гостей. Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правильності зборів
3. Вибір президії
4. Відчитання і прийняття протоколу попередніх Зборів
5. Звіт уповноваженої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово головного касира УНС УЛІАН ДЯЧУК
9. План праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У зборах візьме участь

Уляна Дячук, головний касир УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Йосиф Чабан, голова	Галина Словик, секретар
Адольф Словик, касир	

ТУРА

ДО ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

в товаристві відомого Хору „ДНІПРО“, танцювальних ансамблів „ВЕСЕЛКА“ і „ЧОРНОМОРИЦІ“ із Судбури та ОКСАНИ РОГАТИН-МАКОГОН, сопрано, солістки канадської опери в Торонто.

ТУРИСТИ ВІДВІДАЮТЬ:

АРГЕНТИНУ (Буенос Айрес, провінція Мисіонес із містами: Посадас Обера, Апостолес і Хадін де Америка). ПАРАГВАЙ (Енкарнаціо і колонія Фрам). БРАЗИЛІЮ (Водоспад Ігуазу, Курітібу, Прудентополіс, Уніон де Вітторія і Піо де Жанейро).

Тура — 19 днів

Туру проведить Наталка Бундза,

тел.: (416) 239-4407

Від'їзд з Торонто і Нью Йорку — 6-го липня 1990 року

Ціна — 2 500 кан. дол. з Торонто, 2 100 ам. дол. з Нью Йорку.

ВКЛЮЧАЄ: переїзди літаками і автобусами, машинання в готелях першої класу в двохосібних кімнатах, сніданки і вечері з вином і напоями, місця Тури і до водоспаду Ігуазу та вступу на всі концерти, святкування і прийняття.

Зачит 200 дол.

Тури організує і зголошення приймає

ASTRO TRAVEL SERVICE

2206 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6S 1N4, Canada

Tel.: (416) 766-1117

В ЗСА зголошення приймає також

Микола Чорний, тел.: (718) 658-7449

Увага, друкуємо це оголошення завчасу тому, щоб всі ті, що бажатимуть поїхати до Півд. Америки могли зарезервувати собі вільний час.

Увага! Увага!

КЛІВЛЕНД І ОКОЛИЦІ
ВИСИЛАЄМО ОПЛАЧЕНІ
ПАЧКИ В УКРАЇНУ

- Найвигідніший подарунок для ваших рідних в Україні маємо в крамниці, всі види електроніки на систему: PAL — SEKAM, SHARP, PANASONIC, SONY, TOSHIBA, AKAI, JVC, VIDEOKAMERI, РАДІОКАСЕТИ та КОМПЬЮТЕРИ.
- Вся електроніка на європейську напругу.
- Електроніку висилаємо до всіх країн через UPS по гуртових цінах.
- Висилаємо на користь умов гроші, як також автомашинами „Жігул“, „Лада“ і „Волга“.
- Виготовляємо запрошення на приїзд рідних до Америки у відвідки.

BAZAR GIFT PARCEL, INC.

5689 State Rd., Cleveland, Ohio 44134

Tel.: (216) 845-6078

Загальні збори кредитівки

у Джерзі Сіті

привітав присутнього на залі основника кредитівки Миколу Шеремету і найстаршого учасника зборів Григорія Буру, колишнього доволитного керівника кредитівки Мар'яна Коця; судило Галдосського повіту Роберта Чельяка з дружиною Галиною; кінематографа Ярослава Кулинич; прибулих автобусом членів філії з Трентону та всіх членів.

Запропонований президентом порядок нарад був прийнятий без змін. Після вшанування однохвилинною мовчанкою 12-ох членів, що відійшли у вічність, секретар Ілля Шевчук відчитав протокол з попередніх загальних зборів, який прийнято одностайно.

Звітуючий заочаткував президент Юрій Ференцевич. Реасумуючи і доповнюючи опублікований свій звіт, з яким ознайомилися члени, він пригадав історію кредитівки у нашій громаді, звернувши увагу на фінансову кризу, яку нині проходить деякі американські банки, ствердив, що наша філія у Трентоні постійно зростає, повідомив, що кредитівка є у процесі купівлі нового будинку та підкреслив, що наша кредитівка у 1989 році пожертвувала 10,000 дол. на потреби СКВУ і 27,000 дол. на різні українські громадські, культурні, наукові, церковні, студентські і виховні цілі, а це є найкращим доказом, чому українські гроші повинні бути в українських кредитівках.

Звіт про фінансовий стан кредитівки подав її скарбник і управитель Степан Кравченко. Він перейшов поодинокі позиції фінансових звітів і відмітив, що минулий рік не був таким доходним, як сподівалося, через різні фінансові і економічні проблеми країни. Та мимого майнової кредитівки у 1989 р. дійшло до суми 29,281, 394 дол. тобто збільшилося на 1083,612 (3.8%) в порівнянні з минулим роком.

За Кредитивний комітет звітуював голова Дмитро Вох. У звіттовому періоді було затверджено 164 позички на суму 3,535,606.34 дол., а 6 позичок були відкриті через брак відповідної забори.

За Контрольну комісію звітуював голова Роман Омецький. Він ствердив, що кредитівка дотримувалася правилника Федеральної Адміністрації Кредитивної Кооперативи та що доповідь щодо кредитівки і її фінансовий стан є задовільним.

З привітанням на зборах висловили: д-р Іван Серамт, Микола Турецький, Володимир Баранецький, Василь Дорошенко і присутня на зборах гостя з України Катерина Козак.

Подяку кредитівці за допомогу склав Ярослав Кулинич. Досяг Дубей (Школа Українознавства) і Олена

невої революції. Зібралось близько 10,000 людей, які протестували проти спроб партотратії розпалити міжнародну ворожнечу в Україні. Над головами майорили блакитно-жовті прапори поряд з білоруськими, єврейськими, польськими, литовськими. Виступили: Олександр Шевченко, Ігор Ткачук, Василь Дончик і багато представників інших національностей. По закінченні хотіли піти колоною до пам'ятника Т.Шевченка, але міліція не допустила.

18-го лютого в Луцьку на Замковій площі УГС організувала мітинг, в якому взяли участь понад 10,000 громадян. Виступили члени УГС Геннадій Коженников, Дмитро Себій, Олександр Юрченко, член НРУП Олександр Гудима та інші. Учасники мітингу вимагали відставки обкому партії разом з першим секретарем Павленком. Після мітингу тисячі людей пішли колоною через місто з блакитно-жовтими прапорами і транспарантами до будинку обкому партії і там до 12-ої години ночі тривало масове пікетування з вимогою усунення партотратії від влади. Наступного дня пікетування продовжилось і так тривало до 22-го лютого.

18-го лютого в Горохові Волинської області за ініціативи НРУП відбувся 10-тисячний мітинг, в якому виступили активісти УГС і НРУП: Геннадій Коженников, Олександр Гудима, Дмитро Себій, а також член виконавчого комітету УГС Вячеслав Чорновіл зі Львова та інші. Також відбулися багатотисячні мітинги в Івано-Франківську та Ківерцях. Учасники мітингів скрізь вимагали реєстрації партбюрократів і демократичних виборів.

18-го лютого в Донецькому на площі біля обкому партії за ініціативи НРУП та клубу „Виборець“ відбулася демонстрація протесту з участю близько 5,000 осіб. Причина демонстрації — небажання обкому партії усунутись від влади. Міліція відтіснила демонстрантів з площі.

Галькович (СУМ).

Відтак передсідник подав до відома членства, що статут цього року кінчається календарі трьох членів дирекції — Дмитра Воха, Степана Кравченка і Юрія Ференцевича, та одного члена Кредитивного комітету Василя Геві. Номінаційна комісія в складі Павла Фуги (голова), Дозі Дубей та Іван Греся запропонувала поновний вибір цих самих осіб, що присутні апробували оплесками.

Опісля Мар'яна Коця, на в'язуючи до розвитку сучасних подій в Україні, запропонував зборам ухвалити 50,000-ний резервний допоміжний фонд на ту ціль. Його пропозицію підтримав Юрій Колодін, Степан Ладанай, а збори одностайно схвалили цю пропозицію.

Перед закриттям зборів було ще висвітлено прозорі з актуальними коментарями на тему: „Україна очима туриста — колись і тепер“. Вона включала грандіозну 200-тисячну маніфестацію в оборону прав УКЦеркви, яка відбулася у Львові 17-го вересня 1989 року і про яку широко повідомляла також західна преса і телебачення. Присутні підняли відвагу і таку велику кількість лавів, що маршували під українською національною символікою та гаслами „Геть окупантів!“ „Волі України!“ тощо.

Збори закінчено молитвою, яку провів місцевий парох о. Роман Мірчук і добірною перекускою.

Іван Лучечко

„Щоб ми...“

(Закінчення зі стор. 2)

створило більш пригрозний клімат для нормалізації відносин.

Якщо вільна Мадярщина не зазіхатиме на терени Карпатської України, то і з нею можуть в нас існувати нормальні відносини.

З Білорусію і підкавказькими народами в нас немає непорозуміння чи спорів за територію і спільна доля може допомогти забезпечити спільну співпрацю між вільними державами.

Якщо мова щодо наших відносин з Румунією, то слід шукати поладнання відносно на базі устаткування кордонів, які б забезпечили, що українська Буковина і Басарабія будуть в складі України, а населення теперішньої Молдавської республіки має рішення чи вони хочуть бути самостійними чи в складі Румунії.

Національні меншини в Україні — це болюча проблема у висліді насильної політики русифікації чи злиття націй. Тим більше традиції УНР в цьому питанні мають приміненість і в майбутньому. В Українській Народній Республіці всі меншини, які добровільно бажають залишитись громадянами України, матимуть належні їм права, як також і обов'язки, які пов'язані з громадянськими правами. Жодна національна, расова чи релігійна дискримінація не матиме місця в Українській Суверенній Державі.

З всіма іншими народами, членами Організації Об'єднаних Націй, ми будемо втримувати нормальні дипломатичні відносини, виходячи із задоволення, що членство в ООН і інших міжнародних установах — це право України, а не ласка Москви, яка добувалася статусу члена основоположника ООН як для України, так і Білорусі зовсім з інших причин.

У згоді з повисшими тезами слід нам поведсти дію ДЦ УНР на міжнародному форумі, щоб довести, що відділення України й інших із складу СССР є в інтересі країн Європи і цілого світу. На це є низка переконливих аргументів і ними нам слід послуговуватись.

Задіявши у вияві гідні державного народу наших братів і сестер в Україні — поведім нашу акцію в світі, щоб спільними зусиллями в Україні і поза її кордонами, ми добилися остаточного перемоги українського народу.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ
ДІТИ ДО
УКРАЇНСЬКОГО ШКІПІ

Відбудеться...

(Закінчення зі стор. 1)

вільнуть участь гості з України, на тему „Спадщина Сталінізму в Україні“. Ця сесія, яка почнеться в 4:30, проведеться українською мовою і буде відкритою для загальної публіки. Остання сесія відбудеться в аудиторії Наукового центру землі в Торонтонському університеті.

ФОНД ДОПОМОГИ
ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ

звертається до УКРАЇНЦІВ в ДІАСПОРІ і інтересити грошеві пожертви на закуп і перевезення в Україну ліків, вітамінів, харчів, одягу тощо для хворіючих від надмірної радіації дітей в Україні.

Моя пожертва _____ дол.
Чек виписувати на Children of Chernobyl Relief Fund.

Ім'я і прізвище _____

Адреса _____

Пожертви просимо висилати на адреси:

Children of Chernobyl Relief Fund or Rukh Fund
c/o Ukrainian National Ass'n
30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302

або

Children of Chernobyl Relief Fund or Rukh Fund
272 Old Short Hills Rd., Short Hills, N.J. 07078

УПРАВА ФОНДУ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ
Проф. Тарас Гунчак, голова

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
So. Bound Brook
Monument Co.

45 Mountain Avenue, Warren, N.J. 07060
РАІСА ХЕЙЛИК, власник

(201) 647-7221 • (201) 647-3492

ПРИЙМАЄМО ЗАМОВЛЕННЯ І СТАВIMO ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, МАРМОРІВ І БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВІНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУК, Н. ДЖ. ТА ІНШИХ ЦВІНТАРЯХ В ЗСА

ШКІРНІ

НЕДУГИ

РАК ШКІРИ

ВЕНЕРИЧНІ

ХВОРОБИ

ЗАБІГИ ПРОТИ ВТРАТИ

ВОЛОССЯ

ЗАСТРИКИ COLLAGEN

ЛІКУВАННЯ ЗМОРЩОК

JIM

BARAL, M.D.

ЛІЦЕНЗІЙОВАНИЙ

ДЕРМАТОЛОГ

Центр американської

дерматології

(212) 247-1700

210 Central Park South

New York, N.Y.

(bet. W'way & 7th Ave.)

Medicare приймається

Пациєнти приймаються тільки

за домовленістю

Працюємо також в суботу

Можете знайти нас скоро

в NYNEX Yellow Pages



26 First Avenue

New York, N.Y. 10009

Tel.: (212) 473-3550

НА ВЕЛИКДЕННІ Вже маємо:

чудові писанки, святкові картки,

прибори для писання писанок, і інше.

HELP WANTED

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ

до легкої домашньої праці та опіки дітей шкільного віку. Приватний покій з лазнікою. Дзвонити: (201) 894-1895, веч.

FOR SALE

ДЛЯ УКРАЇНИ Церковна парча, добре складена, готовий церковний одяг (риз), або на ярді. По вази прошу писати або телефонувати:

AMERICAN CHURCH SUPPLY
945 S. Batavia Ave., Geneva, IL 60134
(312) 232-8384

Ми говоримо тільки по-українськи.

BUSINESS

OPPORTUNITIES

КРАМНИЦЯ

"ICON"

продає: ІКОНИ, КОРАПИ, ПАМ'ЯТКОВІ РЕЧІ, наприклад: ГОДИННИКИ, ЗОЛОТІ РЕЧІ, МАСЛО РАДІО, ВІДЕО НА УКРАЇНУ 230 East 14th Street New York, N.Y. 10003 Tel: (212) 982-3488

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ. ЛУІС НАЙГРО — директор Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуговування ЦІПРА і ЧЕСНА Our Services Are Available Anywhere in New Jersey Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перевезенням тілних останків з різних країн світу

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue

(corner Stanley Terr.)

UNION, N.J. 07083

(201) 964-4222

HURYN MEMORIALS

ВИБИРАЄМО НА ЗАМОВЛЕННЯ ТА ВИМОНТУЄМО НАЙКРАЩОЇ ЯКОСТІ ПАМ'ЯТНИКИ

в околиці Нью Йорку, включаючи центральні: св. Духа в Гамптон-бургу, Н. Я., св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж., Пайн Буш в Кергосоні та Глен Спей, Н. Я.

Ми пропонуємо особисті послуги та поради у Вашому домі. За домовленістю представником слід телефонувати

IWAN HURYN

P.O. Box 121

Hamptonburgh, N.Y. 10916

(914) 427-2684

BONDIAN REKSHYNSKYJ

45 East 7th Street

New York, N.Y. 10003

(212) 477-6523